

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 267/2017-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. apríla 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou, Kukorelliho 58, Humenné, v mene ktorej koná advokát JUDr. Peter Barňák, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cbs 7/2004 a jeho rozsudkom z 20. marca 2012 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obo 47/2012 a jeho rozsudkom z 29. októbra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. marca 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cbs 7/2004 (ďalej len konanie „krajského súdu“) a jeho rozsudkom č. k. 5 Cbs 7/2004-634 z 20. marca 2012 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obo 47/2012 (ďalej len „konanie najvyššieho súdu“) a jeho rozsudkom č. k. 4 Obo 47/2012-691 z 29. októbra 2014 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou na krajskom súde domáhal určenia neplatnosti darovacej zmluvy, ktorú uzatvorili 14. septembra 2004 [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] ako žalovaný v 1. rade a [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] ako žalovaný v 2. rade (ďalej len „žalovaní v 1. a 2. rade“) a ktorá bola vložená na Správe katastra [REDAKOVANÉ] 28. septembra 2004 pod č. [REDAKOVANÉ].

Krajský súd najskôr rozsudkom č. k. 5 Cbs 7/04-425 z 24. marca 2009 vyhovel návrhu žalobcu a určil, že darovacia zmluva je neplatná. Svoje rozhodnutie podľa sťažovateľa odôvodnil § 56a a § 123 ods. 3 Obchodného zákonníka a § 39 Občianskeho

zákonníka. Darovaciu zmluvu považoval za absolútne neplatnú, pretože obchádza zákon a je v rozpore s dobrými mravmi. Sťažovateľ uvádza, že naliehavosť právneho záujmu na strane žalobcu – sťažovateľa krajský súd videl v tom, že darovacou zmluvou došlo k zníženiu čistého obchodného imania obchodnej spoločnosti žalovaného v 1. rade, a tým aj k zníženiu obchodného podielu sťažovateľa ako spoločníka tejto obchodnej spoločnosti.

Najvyšší súd na podklade podaného odvolania uznesením sp. zn. 5 Obo 73/2009 z 15. decembra 2010 zrušil rozsudok krajského súdu č. k. 5 Cbs 7/04-425 z 24. marca 2009 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Sťažovateľ uvádza, že najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia *„poukazoval na to, že súd prvého stupňa sa nevysporiadal s otázkou, či nehnuteľnosti, ktoré tvorili predmet darovacej zmluvy, mohli reálne ovplyvniť výšku obchodného podielu žalobcu. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia ďalej uviedol, že v spornom prípade nestačí len tvrdenie žalobcu, že darovacia zmluva nepriaznivo ovplyvnila hodnotu jeho obchodného podielu, ktorý je odôvodnený od čistého obchodného imania spoločnosti. Toto tvrdenie musí aj relevantne dokázať, či predmet darovacej zmluvy v skutočnosti aj reálne ovplyvnil aj jeho výšku.“*

Krajský súd následne po vrátení veci na nové konanie a rozhodnutie napadnutým rozsudkom žalobu o určenie neplatnosti darovacej zmluvy v celom rozsahu zamietol. Sťažovateľ uvádza, že krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že *„nehnutelnosti, tvoriace predmet darovacej zmluvy, patrili 4 zo 6 zakladajúcich spoločníkov žalovaného v 1. rade ako podielovým spoluvlastníkom a ich hodnota podľa znaleckého posudku bola 261.456.000,- Sk, ktorá netvorí základné imanie spoločnosti, a do majetku spoločnosti, slúžiaceho pre výpočet obchodných podielov, sa mali započítavať iba výnosy z tohto majetku. ... nakoľko obchodný majetok žalovaného v 1. rade pozostáva aj z nepeňažných vkladov (nehnutelností v k. ú. [REDACTED] a k. ú. [REDACTED]) v hodnote podľa znaleckého posudku vo výške 261.456.000,- Sk (pričom štyria spoločníci v spoločenskej zmluve o založení spoločnosti žalovaného v 1. rade nehnuteľnosti započítali dohodou na peňažný vklad v celkovej výške 360.000,- Sk) a na jeho nadobudnutie sa žalobca žiadnym spôsobom nepodieľal, potom prevod tohto majetku napadnutou darovacou zmluvou na žalovaného v 2. rade bez toho, aby došlo k zníženiu základného imania spoločnosti (750.000,- Sk),*

nemôže znamenať neplatnosť darovacej zmluvy v rozpore so zákonom (§ 39 Občianskeho zákonníka). Spoločnosť žalovaného v 1. rade i naďalej má základné imanie 750.000,- Sk (24.895,42 Eur) a na tomto základnom imaní participuje aj žalobca svojim podielom.“. Krajský súd preto uzavrel, že „darovacia zmluva uzavretá medzi žalovaným v 1. rade a žalovaným v 2. rade nie je v rozpore so zákonom, ani ho neobchádza, a neprieči sa dobrým mravom, teda ide o platný právny úkon“.

Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ odvolanie. Najvyšší súd napadnutým rozsudkom potvrdil napadnutý rozsudok krajského súdu. Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu bol sťažovateľovi doručený 14. januára 2015, pričom právoplatnosť nadobudol 17. januára 2015. Sťažovateľ uvádza, že najvyšší súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že „po preskúmaní napadnutého rozsudku zistil, že súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. So závermi súdu prvého stupňa, ako aj s dôvodmi v nich uvedenými sa stotožnil v celom rozsahu, a preto napadnutý rozsudok podľa § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.“.

Sťažovateľ uvádza, že aj najvyšší súd považoval pri posúdení neplatnosti darovacej zmluvy za podstatnú otázku, či „prevodom nehnuteľností došlo k zníženiu základného imania spoločnosti žalovaného v 1. rade a či to malo vplyv na hodnotu obchodného podielu žalobcu spoločnosti žalovaného v 1. rade“. Vo veci konajúce súdy podľa sťažovateľa konštatovali, že prevodom nehnuteľností nedošlo k zníženiu základného imania v spoločnosti žalovaného v 1. rade, a preto sa hodnota obchodného podielu sťažovateľa v spoločnosti žalovaného v 1. rade neznížila. Sťažovateľ uvádza, že oba vo veci konajúce súdy sa pritom opierali o závery znaleckého dokazovania.

Sťažovateľ namieta, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, ako aj napadnutým rozsudkom krajského súdu a konaniami, ktoré predchádzali vydaniu týchto rozhodnutí, boli porušené sťažovateľom označené základné práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru. V súvislosti s namietaným porušením práva na spravodlivé súdne konanie sťažovateľ uvádza, že toto právo bolo porušené aj preto, že najvyšší súd napriek jeho návrhu

na pripustenie dovolania v prípade potvrdzujúceho rozhodnutia sa s týmto návrhom žiadnym spôsobom nevysporiadal, z čoho zároveň vyplýva, že proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu nie je prípustné ani dovolanie.

Porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľ odôvodňuje tiež tým, že napadnutý rozsudok krajského súdu je „*nedostatočne odôvodnený, uvádzajú sa v ňom nepresvedčivé stanoviská, ktoré navyiac nevyplývajú z vykonaných dôkazov, pričom právne závery k týmto zisteniam sú neúplné resp. celkom absentujú*“. Sťažovateľ namieta, že krajský súd sa nevysporiadal so všetkými tvrdeniami a dôkazmi, ktoré predložil a ktoré majú podľa neho zásadný význam pre posúdenie dôvodnosti jeho žaloby. Zastáva preto názor, že právne posúdenie veci krajským súdom je neúplné a nesprávne.

Sťažovateľ uvádza, že podľa najvyššieho súdu a zároveň aj podľa jeho názoru je v predmetnej veci rozhodujúce posúdenie dvoch základných otázok; otázka naliehavého právneho záujmu sťažovateľa na neplatnosti darovacej zmluvy a posúdenie skutočnosti, či sa prevodom nehnuteľností z vlastníctva žalovaného v 1. rade znížila hodnota čistého obchodného imania žalovaného v 1. rade, a tým aj hodnota obchodného podielu sťažovateľa.

Sťažovateľ k nastoleným otázkam najvyššieho súdu, vykonaným dôkazom, znaleckému dokazovaniu, skutkovým zisteniam a právnemu posúdeniu veci podal 16. marca 2012 vyjadrenie, ku ktorému doložil aj listinné dôkazy preukazujúce jeho tvrdenia, pričom považuje za potrebné aj v tejto sťažnosti sa k tomu bližšie vyjadriť. Sťažovateľ najskôr v sťažnosti bližšie vysvetľuje, čo je to kapitálová spoločnosť, základné imanie, obchodný majetok, pričom následne uvádza, že darovacia zmluva „*bola evidentne urobená v snahe znížiť hodnotu obchodného majetku spoločnosti, a teda aj obchodného podielu žalobcu (§ 115 ObchZ.), vyrovnávacieho podielu (§ 61 ods. 2, § 150 ObchZ), či podielu na likvidačnom zostatku (§ 61 ods. 4, § 153 ObchZ) práve tým, že celý nepeňažný vklad spoločnosti bol bezplatne prevedený na inú spoločnosť*“ a zároveň, že „*sledovala obchádzanie citovaných ustanovení zákona a spoločenskej zmluvy*“. Sťažovateľ zastáva

názor, že keďže sa hodnota obchodného majetku žalovaného v 1. rade znížila o hodnotu nehnuteľností darovaných zmluvou zo 14. septembra 2004, došlo aj k obmedzeniu vecných a majetkových práv sťažovateľa a tým, že sa obchodný majetok spoločnosti znížil o hodnotu nehnuteľností, znížila sa aj hodnota čistého obchodného imania, a tým aj hodnota obchodného podielu, ktorý mu patrí.

Podľa sťažovateľa žalovaný v 1. rade prevodom nehnuteľného majetku darovacou zmluvou na inú obchodnú spoločnosť ohrozil a znefunkčnil činnosť a existenciu vlastnej spoločnosti, prestal vykonávať akúkoľvek podnikateľskú činnosť, lebo stratil obchodný majetok, na ktorom túto vykonával. Sťažovateľ zastáva názor, že týmto konaním nie je poškodený iba on, ale celá spoločnosť žalovaného v 1. rade, ako aj ďalší spoločníci. Správanie sa väčšinových spoločníkov obchodnej spoločnosti žalovaného v 1. rade bolo podľa neho „*neobvyklé, nepoctivé a nespravodlivé, odporuje morálnym zásadám, ktoré vymedzujú konanie zodpovedajúce dobrým mravom*“.

Sťažovateľ uvádza, že 9. septembra 2004 podal na krajskom súde návrh na vyhlásenie neplatnosti rozhodnutia valného zhromaždenia žalovaného v 1. rade z 24. augusta 2004. Konanie bolo vedené pod sp. zn. 7 Cbs 6/04. Krajský súd žalobe vyhovel rozsudkom č. k. 7 Cbs 6/04-153 z 1. decembra 2004. V rámci tohto konania bol podaný aj návrh na vydanie predbežného opatrenia, aby krajský súd zakázal prevod nehnuteľností žalovaného v 1. rade. Krajský súd však už nestihol vydať predbežné opatrenie, pretože žalovaný v 1. rade postupoval tak rýchlo, že už 14. septembra 2004 uzavrel darovaciu zmluvu so žalovaným v 2. rade, ktorý právne vznikol tiež 14. septembra 2004 a už 16. septembra 2004 bola darovacia zmluva predložená na vkladové konanie Správe katastra [REDAKOVANÉ], ktorá vklad povolila 28. septembra 2004. Sťažovateľ uvádza, že krajský súd v tomto rozsudku určil, že „*rozhodnutie mimo valného zhromaždenia v znení VZ schvaľuje prevod nehnuteľností darovacou zmluvou z vlastníctva [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] do vlastníctva novovznikajúcej spoločnosti zakladanej pôvodnými spoluvlastníkmi týchto nehnuteľností, resp. ich právnymi nástupcami, oznámené dňa 24. 08. 2004, je neplatné*“. Tento rozsudok krajského súdu bol potvrdený rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 5 Obo 35/2005 z 2. augusta 2006, právoplatným 12. októbra 2006.

Sťažovateľ uvádza, že týmito rozsudkami sa úspešne domohol neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia, ktoré majú za následok relatívnu neplatnosť predmetnej darovacej zmluvy.

Podľa sťažovateľa skutočnosť, že došlo k faktickému zníženiu obchodného majetku žalovaného v 1. rade, možno konštatovať aj zo záverov znaleckého dokazovania znalca [REDACTED]. Napriek tomu, že tento znalec zodpovedal otázky krajského súdu iba z pohľadu účtovných hodnôt žalovaného v 1. rade, sťažovateľ je toho názoru, že z jeho záverov, ktoré boli doplnené jeho výpoveďou na pojednávaní 6. marca 2012, možno vyvodit' záver, že výška hodnoty čistého obchodného imania žalovaného v 1. rade pred darovacou zmluvou zo 14. septembra 2004 a následne po tejto darovacej zmluve k 31. decembru 2004 sa znížila o 1 484 000 Sk (čo bolo spôsobené poklesom hodnoty obchodného majetku, najmä pozemkov a stavieb, pozn. sťažovateľa) a zároveň výška obchodného podielu sťažovateľa v spoločnosti žalovaného v 1. rade pred darovacou zmluvou zodpovedala sume 291 120 Sk a po jej uzatvorení sa znížila k 31. decembru 2004 na sumu 113 000 Sk, teda poklesla o 178 120 Sk. Uvedené zodpovedá 61 % zníženiu účtovnej hodnoty obchodného podielu sťažovateľa. Sťažovateľ ďalej uvádza, že tento znalec vo svojom písomnom posudku a aj pri výpovedi uviedol, že *„rozdiel v účtovných hodnotách obchodného majetku žalovaného v 1. rade a všeobecnou hodnotou obchodného majetku tejto spoločnosti, je mimoriadne veľký, a účtovné ukazovatele nezodpovedajú skutočnému obchodnému majetku spoločnosti“*. Podľa sťažovateľa žalovaný v 1. rade svoj majetok, najmä lesy, zveľad'oval výsadbou, a preto sa aj hodnota majetku spoločnosti zvyšovala o prírastky drevnej hmoty. Sťažovateľ tiež uvádza, že podľa odborných vyjadrení znalcov z odboru lesníctva sa lesný majetok žalovaného v 1. rade od založenia spoločnosti až do aktu darovania nehnuteľností v septembri 2004 pravdepodobne zvýšil a narástol v rozsahu 10 % až 15 % a k roku 2012 o ďalších 10 %. Keďže podľa sťažovateľa je rozdiel medzi účtovnými hodnotami a skutočným obchodným majetkom veľmi veľký, pričom hodnota obchodného majetku sa pri podnikaní neustále mení, navrhol doplnit' znalecké dokazovanie na zodpovedanie otázky: *„Výčíslenie všeobecnej hodnoty obchodného majetku spoločnosti žalovaného v 1. rade pred darovacou zmluvou zo dňa 14. 9. 2004 a následne po tejto darovacej zmluve ku dňu 31. 12. 2004“*. Podľa sťažovateľa len po takomto

dokazovaní by bolo možné objektívne zodpovedať skutkovú aj právnu otázku stanovenú najvyšším súdom „či nehnuteľnosti, ktoré tvorili predmet darovacej zmluvy, reálne ovplyvnili výšku obchodného podielu žalobcu“.

Sťažovateľ namieta, že najvyšší súd sa v odôvodnení napadnutého rozsudku vyjadrením sťažovateľa ani predloženými listinnými dôkazmi vôbec nezaoberal. Najvyšší súd podľa neho rozhodol arbitrárne, pretože svoje skutkové zistenia a právne závery riadne neodôvodnil, len sa obmedzil na konštatovanie „výsledkov jeho hodnotenia bez logického vysvetlenia zistených skutočností s použitím súvisiacich právnych ustanovení“. Jeho rozhodnutie je preto nepresvedčivé a popiera základné princípy spravodlivého procesu. Tým, že najvyšší súd potvrdil v celom rozsahu rozsudok krajského súdu a stotožnil sa aj s jeho odôvodnením, konal „vadne“, osvojil si nesprávne právne posúdenie veci a nezistil riadne skutkový stav. K nesprávnemu právnemu posúdeniu veci došlo najmä tým, že najvyšší súd sa síce v odôvodnení svojho rozsudku odvoláva na znalecký posudok [REDAKOVANÉ], č. [REDAKOVANÉ], avšak vyvodzuje z neho závery, ktoré zo znaleckého posudku a doplnenia [REDAKOVANÉ], na pojednávaní 6. marca 2012 nevyplývajú. Podľa sťažovateľa keďže hodnoty, ktoré sú uvádzané v znaleckom posudku, vychádzajú iba z účtovníctva žalovaného v 1. rade za roky 2003 a 2004, a to z daňových priznaní a súvahy, pričom znalec zodpovedal otázky krajského súdu len z pohľadu účtovných hodnôt podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, je jeho znalecký posudok neúplný a nedostatočný. Sťažovateľ zastáva názor, že bolo potrebné zabezpečiť posudok „znalcom – právnickou osobou alebo znaleckou organizáciou, ktorá je oprávnená hodnotiť majetok podniku ako celku podľa § 3 vyhl. 490/2004 Z. z. o znalcoch a tlmočníkoch“. Uvedené podľa neho vyplýva aj z vyjadrenia samotného znalca, ktorý na pojednávaní 6. marca 2012 mal uviesť: „znalecký posudok zodpovedá súdom stanovené otázky iba z pohľadu zákona o účtovníctve a hodnoty vychádzajú iba z účtovníctva žalovaného v 1. rade, ktoré bolo vedené nesprávne, a to v súvislosti s výškou čistého obchodného imania spoločnosti. Rozdiel vo výške 261.096.000 Sk mal byť účtovaný na účte spoločnosti v zmysle opatrenia Ministerstva financií SR, a to § 59 ods. 6 na účte 413. Teda reálna hodnota majetku žalovaného v 1. rade po prijatí nepeňažných vkladov do spoločností bola oveľa vyššia, než bola účtovne

zaevidovaná. Reálnu hodnotu majetku spoločnosti pred darovacou zmluvou a po nej je možné vypočítať ďalším znaleckým dokazovaním prostredníctvom znaleckej organizácie podľa Inštrukcie Ministerstva spravodlivosti SR č. 9/2007 v zmysle ktorej oceňovanie lesov uskutočňuje znalecká organizácia, teda právnická osoba. Taktiež príloha č. 7 vyhlášky č. 492/2004 Z. z. hovorí o tom, že všeobecnú hodnotu vkladov v podnikoch s podielom na základnom imaní vyšším ako 20 % stanovuje znalec ako právnická osoba. Z tohto vlastne usudzujem, že nie som kompetentný vypracovať znalecký posudok na skutočnú hodnotu darovaného majetku na základe napadnutej darovacej zmluvy. Ak by takýto znalecký posudok vypracovala právnická osoba, vyšli by úplne odlišné hodnoty, než v mojom znaleckom posudku. Podľa môjho názoru bol poškodený nielen žalobca, ale všetci spoločníci žalovaného v 1. rade.“ Sťažovateľ preto naďalej trvá na doplnení znaleckého dokazovania.

Sťažovateľ teda zastáva názor, že „arbitrárnosť a svojvôľa ohľadom vysporiadania sa súdov s potrebou a návrhom na doplnenie znaleckého dokazovania v spojení s návrhom sťažovateľa na prípustnosť dovolania v prípade potvrdzujúceho rozsudku, ktorú odvolací súd nepripustil, bez bližšej argumentácie, ako aj nenariadením odvolacieho pojednávania odňal sťažovateľovi právo na presvedčivé súdne rozhodnutie ako jedno zo základných procesných práv, ktoré účastníkovi súdneho konania garantuje a tým porušil právo na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 dohovoru“.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dohovoru sťažovateľ uvádza, že keďže bola darovacia zmluva urobená v snahe znížiť hodnotu obchodného majetku spoločnosti, a teda aj obchodného podielu sťažovateľa, vyrovnávacieho podielu či podielu na likvidačnom zostatku, obrátil sa sťažovateľ, aby bránil svoje zákonné právo vlastníť majetok proti tým, ktorí doň neoprávnene zasiahli, so svojou žalobou o určenie neplatnosti tejto darovacej zmluvy na všeobecné súdy. Vo veci konajúce súdy však podľa neho rozhodli v rozpore so zákonom, ústavou aj dohovorom, neposkytli mu právnu ochranu jeho vlastníctva, čím mu vznikla

materiálna, morálna aj nemajetková ujma, a tým došlo aj k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Sťažovateľ zastáva tiež názor, že *„postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Obdo 7/2009 a jeho rozhodnutím zo dňa 14. 10. 2012 došlo k flagrantly porušeniu princípu rovnosti strán v súdnom konaní podľa čl. 47 ods. 3 ako aj k porušeniu práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR“*. Následne sťažovateľ uvádza, že napadnutý rozsudok krajského súdu je nedostatočne odôvodnený, uvádzajú sa v ňom nepresvedčivé a problematické stanoviská, ktoré podľa neho nevyplývajú z vykonaných dôkazov, pričom právne závery krajského súdu k týmto zisteniam sú neúplné, resp. celkom absentujú. Krajský súd podľa sťažovateľa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal ním navrhnuté dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, a týmto svojím konaním mu zároveň odňal možnosť konať pred súdom. K odňatiu jeho možnosti konať pred súdom došlo podľa sťažovateľa aj postupom najvyššieho súdu, ktorý v napadnutom konaní o takých závažných skutočnostiach nenariadil pojednávanie. Sťažovateľ s poukazom na judikatúru ústavného súdu (III. ÚS 332/09, pozn.) namieta, že *„nevykonaný rozsah dokazovania v kombinácii s nesprávne zhodnoteným výsledkom dokazovania, mal za následok nesprávne rozhodnutie prvostupňového súdu (krajského súdu, pozn.) v predmetnej veci“*. Sťažovateľ tiež namieta, že postupom krajského súdu v napadnutom konaní bolo porušené aj jeho *„právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia“*. Podľa neho sú skutkové a právne závery krajského súdu zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy.

Sťažovateľ si zároveň uplatňuje aj primerané finančné zadosťučinenie, ktorého sumu odôvodňuje tým, že právna neistota, v ktorej sa dlhodobo nachádza, mu spôsobila nielen materiálnu škodu, ale aj nemateriálnu škodu, ktorá sa v prípade ďalších prevodov nehnuteľností môže stať nezvratnou.

Sťažovateľ na základe uvedeného navrhuje, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1

Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo vlastníť majetok v zmysle článku 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na majetok podľa čl. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (správne má byť podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pozn.), právo na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obo 47/2012 a postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cbs/7/2004 a ich rozsudkami č. k. 4 Obo/47/2012-691 zo dňa 29. 10. 2014 a č. k. 5 Cbs/7/2004-634 zo dňa 20. 03. 2014 (správne má byť z 20. marca 2012, pozn.) porušené boli.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Obo/47/2012-691 zo dňa 29. 10. 2014 a rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 5 Cbs/7/2004-634 zo dňa 20. 03. 2014 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zaplatiť finančné zadostučinenie sťažovateľovi vo výške 33.000,- eur (slovom tridsaťtisíc eur) na účet právneho zástupcu sťažovateľa.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu

Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Predmetom predbežného prerokovania bolo sťažovateľom namietané porušenie jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom krajského súdu v napadnutom konaní a jeho rozsudkom a postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní a jeho rozsudkom.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré stanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva...

1. K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa postupom krajského súdu v napadnutom konaní a jeho rozsudkom

Pri prerokovaní tejto časti sťažnosti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity svojej právomoci podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Z princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, preto musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorý je kompetenčne predsunutý pred uplatnenie právomoci ústavného súdu (napr. II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04, II. ÚS 372/08).

Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ je o ochrane sťažovateľom označených práv alebo slobôd oprávnený konať alebo rozhodovať iný všeobecný súd, ústavný súd jeho sťažnosť už pri predbežnom prerokovaní odmietne pre nedostatok svojej právomoci.

Vo vzťahu k napadnutému postupu krajského súdu a jeho rozsudku ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, nemá ústavný súd právomoc preskúmavať postup krajského súdu a jeho rozsudok, pretože

príslušným súdom na poskytnutie ochrany proti namietanému porušeniu označených práv bol v odvolacom konaní najvyšší súd.

Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť v časti, ktorá smeruje proti postupu krajského súdu v napadnutom konaní a jeho rozsudku, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie.

2. K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní a jeho rozsudkom

2.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní a jeho rozsudkom

K porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru malo podľa sťažovateľa dôjsť tým, že najvyšší súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiadal so všetkými sťažovateľom predloženými vyjadreniami, listinnými dôkazmi ani s jeho návrhom na vyslovenie prípustnosti dovolania v predmetnej veci. Najvyšší súd nesprávne právne posúdil vec a nedostatočne zistil skutkový stav. Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu je tak podľa sťažovateľa arbitrárny, svojvoľný a nedostatočne odôvodnený. K porušeniu označených práv malo dôjsť tiež tým, že najvyšší súd vo veci nenariadil pojednávanie.

Vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd najskôr poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť a prípadné porušenie týchto práv je potrebné posudzovať spoločne (II. ÚS 71/97, III. ÚS 470/2010, IV. ÚS 438/2010, IV. ÚS 195/07).

Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01, III. ÚS 362/04), ako aj zabezpečiť konkrétne procesné garancie v súdnom konaní.

Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), a preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

V nadväznosti na namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd tiež zdôrazňuje, že ich integrálnou súčasťou je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom právnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia,

preto postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03).

Z týchto hľadísk ústavný súd pristúpil aj k preskúmaniu postupu najvyššieho súdu v napadnutom konaní a jeho rozsudku.

Najvyšší súd napadnutým rozsudkom podľa § 219 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016 (ďalej aj „OSP“) potvrdil rozsudok krajského súdu ako vecne správny. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu vyplýva, že najvyšší súd po preskúmaní rozsudku krajského súdu a konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, zistil, že krajský súd ako súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil, preto sa najvyšší súd v celom rozsahu stotožnil so závermi krajského súdu, ako aj s dôvodmi uvedenými v jeho rozhodnutí. Na zdôraznenie ich správnosti najvyšší súd v súlade s § 219 ods. 2 OSP poukázal v odôvodnení svojho rozhodnutia na to, že *„rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7 Cbs/6/04 zo dňa 01. 12. 2004 (v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obo/35/2005 zo dňa 02. 08. 2006), právoplatné dňa 12. 10. 2006, o určení neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia, ktoré schválilo prevod nehnuteľností darovacou zmluvou, nemalo za následok neplatnosť darovacej zmluvy, ako sa mylne domnieva žalobca (pričom uvedené skonštatoval už odvolací súd vo svojom predchádzajúcom uznesení č. k. 5 Obo/29/2006-278 a zopakoval v uznesení č. k. 5 Obo/73/2009-466).*

Podstatnou pre posúdenie neplatnosti darovacej zmluvy bolo vysporiadanie sa s otázkou, či prevodom nehnuteľností došlo k zníženiu základného imania spoločnosti žalovaného v 1. rade (750.000,-- Sk).

Nakoľko ide o posúdenie otázky odborného charakteru, vyžadujúce si iné než vyslovene právne vedomosti, súd prvého stupňa správne za účelom vyhodnotenia kľúčovej otázky týkajúcej sa posúdenia vplyvu namietanej darovacej zmluvy na hodnotu obchodného podielu žalobcu v spoločnosti žalovaného v 1. rade, ako aj na výšku jeho podielu zo zisku tejto spoločnosti, nariadil znalecké dokazovanie, postupujúc tak v intenciách odvolacieho súdu v zmysle § 226 O. s. p.. Súdom ustanovený znalec po odborne opísanom spôsobe

vykonania znaleckého dokazovania, vo svojom znaleckom posudku č. 2/2012 zodpovedal všetky súdom položené otázky, z ktorých vyplýva záver, konštatovaný aj súdom prvého stupňa, že hodnota obchodného podielu žalobcu v období pred uzavretím darovacej zmluvy predstavovala 104.000,-- Sk, kým v období po uzavretí darovacej zmluvy 113.000,-- Sk, a teda hodnota jeho obchodného podielu v spoločnosti žalovaného v 1. rade sa po uzavretí darovacej zmluvy zvýšila o 9.000,- Sk. Vlastné imanie spoločnosti žalovaného v 1. rade pred uzavretím darovacej zmluvy predstavovalo 865.000,-- Sk po vykonaní predmetného právneho úkonu predstavovalo sumu 942.000,- Sk, a teda opäť narástlo. Znalecký posudok bol vypracovaný v súlade so zákonom o účtovníctve, preto súd nemal (ani nemá) dôvod o záveroch z neho vyplývajúcich pochybovať.

Podľa § 58 ods. 1 ObchZ... Z aktuálneho výpisu z obchodného registra Okresného súdu Prešov Oddiel: Sro vložka číslo [REDAKOVANÉ] vyplýva, že žalovaný v 1. rade má naďalej základné imanie 7 500 000 Sk /24.895,42 eur/, z čoho nesporne vyplýva, že prevodom nehnuteľností formou predmetnej darovacej zmluvy medzi žalovaným v 1. rade a žalovaným v 2. rade nedošlo k zníženiu základného imania spoločnosti žalovaného v 1. rade a hodnota prevedených nehnuteľností netvorila základné imanie spoločnosti – [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]. Odvolací súd sa stotožnil zo záverom súdu prvého stupňa, že sa preto nejedná o neplatný právny úkon s poukazom na ust. §§ 30 ods. 1 a 39 Občianskeho zákonníka...“.

V ďalšej časti odôvodnenia svojho rozhodnutia sa najvyšší súd vyjadril k odvolacím námietkam sťažovateľa (že sa na vytvorení spoločnosti žalovaného v 1. rade sťažovateľ podieľal nielen peňažným vkladom, ale aj niekoľkoročnou odbornou prácou, že v dôsledku uzavretej darovacej zmluvy došlo k zníženiu jeho prípadného vyrovnacieho podielu, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, pretože krajský súd neúplne zistil skutkový stav veci, nevykonal všetky ním navrhnuté dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, že rozsudok krajského súdu je nedostatočne odôvodnený, pozn.) a zároveň poukázal aj na príslušne ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka, ako aj v tom čase platného a účinného Občianskeho súdneho poriadku.

Vo vzťahu k návrhu sťažovateľa, ktorým žiadal vysloviť prípustnosť dovolania proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu podľa § 238 ods. 3 OSP, najvyšší súd uviedol, že „*pripustenie dovolania odvolacím súdom neznamena, že by odvolací súd bol oprávnený vysloviť prípustnosť dovolania kedykoľvek a úplne podľa svojej voľnej úvahy, ale jeho voľnú úvahu zákon striktno ohraničuje do rámca posúdenia zásadnosti rozhodnutia z právnej stránky. Nastolená právna otázka pritom nesmie ísť nad právny rámec podstatný pre rozhodnutie súdu v konkrétnej právnej veci.*

V preskúmvanej veci odvolací súd dôvod pre pripustenie dovolania nevzhliadol. Predmetom konania je určenie neplatnosti darovacej zmluvy zo dňa 14. 09. 2004, ktorú podpísali žalovaní v 1. a 2. rade prostredníctvom svojich štatutárnych zástupcov, ktorých právomoc konať za spoločnosť obmedzená nebola, súčasne ich podpisy boli riadne osvedčené notárkou (jej povereným pracovníkom) so sídlom v [REDAKOVANÉ]. Otázku majúcu zásadný význam pre posúdenie vplyvu žalobcom namietanej darovacej zmluvy na hodnotu jeho obchodného podielu súd vyriešil s poukazom na závery znaleckého dokazovania, pričom tento jeho postup korešponduje s právnym názorom vysloveným odvolacím súdom v jeho zrušujúcom uznesení č. k. 5 Obo/73/2009-466, z obsahu ktorého vyplýva, že hľadisko menšinového a väčšinového spoločníka nie je v konkrétnom prípade pre hodnotenie platnosti, či neplatnosti posudzovaného právneho úkonu (t. j. darovacej zmluvy) právne relevantné.“.

Keďže sa najvyšší súd stotožnil so skutkovými a právnym závermi krajského súdu, ústavný súd, vychádzajúc aj zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok, preskúmal aj rozsudok krajského súdu.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku, ktorým zamietol návrh sťažovateľa, najskôr zrekapituloval celý priebeh konania. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia vyplýva, že krajský súd najskôr vyhovel návrhu sťažovateľa a určil, že darovacia zmluva, ktorú uzavreli žalovaní v 1. a 2. rade 14. septembra 2004 a ktorá bola vložená na Správe katastra

28. septembra 2004 pod č. [REDAKOVANÉ], je neplatná. Najvyšší súd však na podklade žalovanými podaného odvolania zrušil toto rozhodnutie krajského súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Krajský súd následne v intenciách rozhodnutia najvyššieho súdu doplnil dokazovanie, po ktorom dospel k záveru, že *„Žalobca sa domáha určenia neplatnosti vyššie označenej darovacej zmluvy podľa § 80 písm. c/ O. s. p. Predpokladom úspešnosti takéhoto návrhu je preukázanie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Ten je podľa ustálenej judikatúry daný najmä vtedy, ak by bez tohto určenia bolo ohrozené právo žalobcu, alebo by sa jeho právne postavenie stalo neistým. V tejto súvislosti je nedôvodná obrana žalovaného v 2. rade, že takýto naliehavý právny záujem žalobca nepreukázal. Je potrebné poukázať na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Obo 222/01, podľa právnej vety ktorého, spoločníkovi spoločnosti s ručením obmedzeným nemožno uprieť naliehavý právny záujem na určení, že zmluvy, ktoré spoločnosť uzavrela s inými spoločníkmi alebo tretími osobami a ktoré môžu mať vplyv na výšku jeho podielu zo zisku spoločnosti, sú absolútne neplatné. Poukazujúc na tento rozsudok je súd toho názoru, že v danom prípade žalobca takýto naliehavý právny záujem preukázal. Taktiež sa nemožno stotožniť s názorom žalovaného v 2. rade, že v tomto prípade sa jedná o občianskoprávnú vec, nie obchodnú, pretože žalobca jednak nebol účastníkom darovacej zmluvy, pričom darovacia zmluva je ako právny inštitút výslovne upravená v ustanoveniach Občianskeho zákonníka, i keď uzavretá bola medzi právnickými osobami. Zásadne platí ustanovenie § 1 ods. 2 Obchodného zákonníka, podľa ktorého právne vzťahy uvedené v odseku 1 sa spravujú ustanoveniami tohto zákona. Ak niektoré otázky nemožno riešiť podľa týchto ustanovení, riešia sa podľa predpisov občianskeho práva. Dôležité je ustanovenie § 261 ods. 5 Obchodného zákonníka, podľa ktorého, pri použití tejto časti zákona podľa odsekov 1 a 2 je rozhodujúca povaha účastníkov pri vzniku záväzkového vzťahu. Keďže darovacia zmluva bola uzavretá medzi žalovanými v 1. a 2. rade ako právnickými osobami, ide o obchodnú vec.*

Z návrhu žalobcu, ako aj jeho doterajších vyjadrení vyplýva, že neplatnosti predmetnej darovacej zmluvy sa domáha podľa § 39 Občianskeho zákonníka, a to z dôvodu, že zmluva má zásadný dopad na hodnotu jeho obchodného podielu v spoločnosti, ako aj na výšku podielu zo zisku spoločnosti. Ďalej že darovacou zmluvou ide o zastretý právny úkon a v skutočnosti je rozhodnutím o vrátení nepeňažných vkladov spoločníkom,

a preto sa ňou obchádza ustanovenie § 123 ods. 3 Obchodného zákonníka. Nehnutelnosti, ktoré sú predmetom darovacej zmluvy, tvorili základné imanie žalovaného v 1. rade, v ktorej je spoločníkom a disponuje obchodným podielom vo výške 12 %. Spoločnosť žalovaného v 1. rade vykonávala podnikateľskú činnosť na týchto nehnuteľnostiach a ich stratou stratila možnosť vykonávať predmet podnikania. Zároveň sa prevodom týchto nehnuteľností výrazne znížila hodnota jeho obchodného podielu. Takéto konanie a postup niektorých spoločníkov a konateľov žalovaného v 1. rade sa preto prieči dobrým mravom, pretože ho poškodzuje ako minoritného spoločníka v spoločnosti. Napadnutou darovacou zmluvou mu obaja žalovaní chcú znemožniť realizovať práva spoločníka a spoluvlastníka nehnuteľností, čo je v rozpore s ustanovením § 123 a § 124 Občianskeho zákonníka.

Podľa § 37 Občianskeho zákonníka...

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka...

Podľa § 265 Obchodného zákonníka...

Z doposiaľ vykonaného dokazovania vyplýva, že spoločníci žalovaného v 1. rade pri založení spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] vniesli do spoločnosti nepeňažné vklady, pozostávajúce z nehnuteľností, zapísaných v k. ú. [REDAKOVANÉ] a k. ú. [REDAKOVANÉ] v hodnote stanovenej dohodou na 43.576.000,- Sk ([REDAKOVANÉ]), 43.576.000,- Sk ([REDAKOVANÉ]), 43.576.000,- Sk ([REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]) a 130.726.000,- ([REDAKOVANÉ]). Hodnota týchto nepeňažných podielov na nehnuteľnostiach bola započítaná na peňažné vklady 60.000,- Sk pre [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] a 180.000,- Sk na [REDAKOVANÉ]. Ďalší spoločníci vložili peňažné vklady po 60.000,- Sk ([REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]) a 20.000,- Sk ([REDAKOVANÉ]). Takto základné imanie spoločnosti žalovaného v 1. rade pri jej založení činilo 500.000,- Sk. Dodatkom č. 1 zo dňa 17. 4. 1998 došlo k zmene článku III. spoločenskej zmluvy tak, že sa základné imanie zvýšilo na 750.000,- Sk, pričom sa zmenila aj výška vkladov jednotlivých spoločníkov. V súčasnosti sú (podľa aktuálneho výpisu z obchodného registra) spoločníkmi žalovaného v 1. rade – [REDAKOVANÉ] (splatený peňažný vklad 90.000,- Sk), [REDAKOVANÉ] (splatený peňažný vklad 270.000,- Sk), [REDAKOVANÉ] (splatený peňažný vklad 90.000,- Sk), [REDAKOVANÉ] (splatený peňažný vklad 90.000,- Sk), [REDAKOVANÉ] (splatený peňažný vklad 75.000,- Sk), [REDAKOVANÉ] (splatený peňažný vklad 45.000,- Sk),

██████████ (splatený peňažný vklad 45.000,- Sk) a ██████████ (splatený peňažný vklad 45.000,- Sk). Jej konateľmi sú ██████████ a ██████████, pričom písomnosti zakladajúce práva a povinnosti spoločnosti podpisujú obaja konatelia spoločne tak, že k vyznačenému obchodnému menu pripoja svoje vlastnoručné podpisy.

Na tvrdenie žalobcu, že darovacia zmluva nepriaznivo ovplyvnila hodnotu jeho obchodného podielu, ktorý je odvodený od čistého imania spoločnosti, ako už bolo vyššie uvedené, súd nariadil znalecké dokazovanie. Zo znaleckého posudku č. ██████████, vypracovaného ██████████ (č. l. 544), okrem iného, vyplýva, že hodnota obchodného podielu žalobcu k 31.12.2003 (pred uzavretím darovacej zmluvy) predstavovala 104.000,- Sk a k 31.12.2004 (po uzavretí darovacej zmluvy) 113.000,- Sk. Znalec pri vypracovaní znaleckého posudku vychádzal z účtovnej evidencie žalovaného v 1. rade, a to aj čo do výšky obchodného podielu žalobcu pred a po uzavretí darovacej zmluvy. Spôsob vypracovania zadaného znaleckého posudku je v súlade so zákonom o účtovníctve, a preto súd sa s výsledkami znaleckého dokazovania plne stotožnil. Nepovažoval za potrebné nariadiť doplnenie znaleckého posudku na návrh žalobcu právnickou osobou z pohľadu zhodnotenia majetku žalovaného v 1. rade ako podniku, teda celku, v zmysle § 3 vyhlášky č. 490/2004 Z. z. Jeho úvaha, že účtovníctvo žalovaného v 1. rade nezahrňovalo a nezahrňa všetok obchodný majetok, predovšetkým lesné pozemky, ktoré boli predmetom darovacej zmluvy, je nesprávna, pretože v tabuľke č. 3 znaleckého posudku je účtovná hodnota týchto nehnuteľností vyjadrená k 13.9.2004 (deň pred uzavretím darovacej zmluvy) sumou 306.000,- Sk. Keďže tieto lesné pozemky boli súčasťou darovacej zmluvy, je logické, že o túto hodnotu sa obchodný majetok žalovaného v 1. rade k 31. 12. 2004 znížil. Nehnuteľnosti, tvoriace predmet darovacej zmluvy, patrili 4 zo 6 zakladajúcich spoločníkov žalovaného v 1. rade ako podielových spoluvlastníkov a jeho hodnota podľa znaleckého posudku bola 261.456.000,- Sk, ktorá netvorí základné imanie spoločnosti, a do majetku spoločnosti, slúžiaceho pre výpočet obchodných podielov, sa mali započítať iba výnosy z tohto majetku. Žalobca sa pri vytvorení základného imania spoločnosti podieľal peňažným vkladom 90.000,- Sk a od roku 2002 nevykonáva pre spoločnosť žalovaného v 1. rade, v ktorej je spoločníkom, žiadnu činnosť. Preto v tejto súvislosti nie je možné použiť ustanovenie § 265 Obchodného zákonníka.

Keďže obchodný majetok žalovaného v 1. rade pozostáva aj z nepeňažných vkladov (nehnutelností v k. ú. [REDACTED] a k. ú. [REDACTED]) v hodnote podľa znaleckého posudku vo výške 261.456.000,- Sk (pričom štyria spoločníci v spoločenskej zmluve o založení spoločnosti žalovaného v 1. rade nehnuteľnosti započítali dohodou na peňažný vklad v celkovej výške 360.000,- Sk) a na jeho nadobudnutí sa žalobca žiadnym spôsobom nepodieľal, potom prevod tohto majetku napadnutou darovacou zmluvou na žalovaného v 2. rade bez toho, aby došlo k zníženiu základného imania spoločnosti (750.000,- Sk), nemôže znamenať neplatnosť darovacej zmluvy v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka), ani v rozpore so zákonom (§ 39 Občianskeho zákonníka). Žalobca podľa aktuálneho výpisu z obchodného registra žalovaného v 1. rade je i naďalej minoritným spoločníkom tohto žalovaného, čo nakoniec žalovaný ani nepopiera. Pre výpočet prípadného vyrovnacieho podielu žalobcu sa vychádza výlučne z účtovníctva žalovaného v 1. rade a riadnej individuálnej účtovnej závierky. Spoločnosť žalovaného v 1. rade i naďalej má základné imanie 750.000,- Sk (24.895,42 Eur) a na tomto základnom imaní participuje aj žalobca svojím podielom. Z tohto dôvodu darovacia zmluva uzavretá medzi žalovaným v 1. rade a žalovaným v 2. rade nie je v rozpore so zákonom, ani ho obchádza, a neprieči sa dobrým mravom, teda ide o platný právny úkon. Z týchto dôvodov súd uzavrel, že návrh žalobcu na určenie jej neplatnosti je nedôvodný a návrh v celom rozsahu zamietol.“

Ako z rozhodnutí najvyššieho súdu a krajského súdu vyplýva, vo veci konajúce súdy rozhodli, že darovacia zmluva uzavretá medzi žalovanými v 1. a 2. rade nie v rozpore so zákonom, ani sa neprieči dobrým mravom, a teda ide o platný právny úkon. Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia potom, ako zrekapituloval podstatnú časť konania, poukázal na argumentáciu sťažovateľa, ktorá bola obsahom jeho odvolania a vyjadrenia žalovaných, sa stotožnil so skutkovým aj právnym názorom krajského súdu a dôvody jeho rozhodnutia doplnil. Následne sa najvyšší súd zaoberal jednotlivými z jeho pohľadu pre vec podstatnými námietkami, ktoré sťažovateľ predniesol prostredníctvom podaného odvolania. Ústavný súd v tejto súvislosti zistil, že obsahom odvolania boli obdobné námietky, ktoré sťažovateľ predostrel aj ústavnému súdu prostredníctvom jeho sťažnosti. Napriek tomu, že sťažovateľ nesúhlasí s tým, ako sa najvyšší súd vysporiadal s jeho námietkami, podľa

názoru ústavného súdu najvyšší súd sa s týmito námietkami sťažovateľa vysporiadal primeraným spôsobom, pričom svoje závery oprel aj o príslušné na vec sa vzťahujúce ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka, ako aj Občianskeho súdneho poriadku. Namieste nie je podľa názoru ústavného súdu ani námietka sťažovateľa, že najvyšší súd sa nezaoberal jeho návrhom na vyslovenie prípustnosti dovolania v predmetnej veci, keďže z odôvodnenia jeho rozsudku vyplýva, že najvyšší súd sa týmto návrhom zaoberal, no keďže nevzhliadol dôvod na pripustenie dovolania, návrhu nevyhovet, čo zároveň aj odôvodnil.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že najvyšší súd svoje skutkové zistenia a právne závery riadne neodôvodnil, len sa obmedzil na stotožnenie so závermi krajského súdu, ústavný súd uvádza, že § 219 ods. 2 OSP umožňuje odvolaciemu súdu v prípade, ak je odvolací súd presvedčený o správnosti a presvedčivosti dôvodov rozhodnutia súdu prvého stupňa tak po skutkovej, ako aj právnej stránke, aby sa obmedzil len na skonštatovanie správnosti týchto dôvodov rozhodnutia súdu prvého stupňa, príp. aby tieto len doplnil o ďalšie dôvody na zdôraznenie ich správnosti. Vzhľadom na uvedené ústavný súd uvedenú námietku sťažovateľa považuje za neopodstatnenú, navyše ak najvyšší súd nezostal len pri stotožnení sa so závermi rozhodnutia súdu prvého stupňa, ale v rozsahu, ktorý považoval pre vec za podstatný a právne významný, sa vyjadril aj k jednotlivým odvolacím námietkam sťažovateľa.

V nadväznosti na to ústavný súd vo vzťahu k sťažovateľovej námietke týkajúcej sa nesprávneho právneho posúdenia zisteného skutkového stavu poukazuje na to, že rozdielne právne posúdenie skutkového stavu je klasickým východiskom sporového konania, kde v súdnom konaní proti sebe stoja účastníci konania, ktorí majú odlišný a protichodný názor na vzniknutú skutkovú situáciu. Súd, ktorý rozhoduje spor účastníkov konania, pri rozhodnutí v prospech jedného z účastníkov rozhodne v zásade aj v súlade s právnym názorom úspešného účastníka, teda spravidla v rozpore s právnym názorom neúspešného účastníka (m. m. IV. ÚS 135/2012, IV. ÚS 449/2013, IV. ÚS 113/2014). Skutočnosti, ktoré sťažovateľ uvádza v sťažnosti, sú podľa názoru ústavného súdu výrazom výlučne jeho odlišného právneho názoru na predmet sporu.

S prihliadnutím na uvedené ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa v spojení s krajským súdom primeraným spôsobom zaoberal predmetnou vecou, prihliadol pritom aj na konkrétne okolnosti prípadu, ktoré považoval pre posúdenie veci za podstatné, a následne dostatočným spôsobom odôvodnil svoje závery. Ústavný súd pri preskúmaní napadnutého rozsudku najvyššieho súdu nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup odvolacieho súdu, t. j. taký postup, ktorý by nemal oporu v zákone. Pokiaľ má sťažovateľ na danú vec iný názor, uvedené samo osebe ešte neznamena, že zo strany konajúcich súdov došlo k porušeniu ním označených práv. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej už viackrát zdôraznil, že nejde o porušenie základného práva na súdnu ochranu, ak súd nerozhodne podľa predstáv účastníka konania a jeho návrhu nevyhovie, ak je takéto rozhodnutie súdu v súlade s objektívnym právom (napr. IV. ÚS 340/04, II. ÚS 519/2012, II. ÚS 140/2013). Podľa názoru ústavného súdu je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony a ak tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá dôvod doň zasahovať.

Vo vzťahu k námietke sťažovateľa, že najvyšší súd rozhodol o jeho dovolaní bez nariadenia pojednávania, ústavný súd uvádza, že v tom čase platný a účinný Občiansky súdny poriadok umožňoval konať v odvolacom konaní s pojednávaním, prípadne bez pojednávania, pričom základnou formou konania o odvolaní bolo podľa § 214 OSP konanie bez pojednávania. Preto ak najvyšší súd v danom prípade bol toho názoru, že nie sú splnené podmienky na nariadenie pojednávania podľa § 214 ods. 1 OSP, bolo v jeho právomoci rozhodnúť aj bez pojednávania.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietnuť sťažnosť sťažovateľa pre jej zjavnú neopodstatnenosť. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je sťažnosť zjavne neopodstatnená vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03,

IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. IV. ÚS 62/08, III. ÚS 415/2011, IV. ÚS 362/09).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že medzi namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní a jeho rozsudkom nie je príčinná súvislosť, ktorá by mala za následok porušenie sťažovateľom označených práv, a preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

2.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní a jeho rozsudkom

Napriek tomu, že sťažovateľ v petite sťažnosti žiada vysloviť postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní a jeho rozsudkom aj porušenie základného práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a základného práva na vyjadrenie sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, z odôvodnenia jeho sťažnosti vyplýva, že argumentácia sťažovateľa týkajúca sa namietaného porušenia označených základných práv smeruje tak k postupu krajského súdu v napadnutom konaní a jeho rozsudku, ako aj postupu najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Obdo 7/2009 a jeho rozhodnutiu zo 14. októbra 2012.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že nevyhnutnou podmienkou konania ústavného súdu o individuálnej sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy je vznesenie relevantných námietok zo strany sťažovateľa spočívajúcich v uvedení skutočností svedčiacich o porušení jeho základných práv alebo slobôd rozhodnutím, opatrením, procesným postupom, príp. inou aktivitou alebo nečinnosťou konkrétneho orgánu verejnej moci (orgánu štátnej správy, územnej alebo záujmovej

samosprávy, súdu atď.). Vznesenie takýchto námietok podľa názoru ústavného súdu podanie sťažovateľa neobsahuje.

Subjektívny názor sťažovateľa o porušení jeho práv nie je dostatočným dôvodom na záver, že mohlo dôjsť k ich namietanému porušeniu, ak chýbajú objektívne okolnosti, ktoré by umožnili prijatie takéhoto záveru aspoň na účely prijatia sťažnosti na ďalšie konanie.

Podľa názoru ústavného súdu má nedostatok odôvodnenia sťažnosti (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde) významné procesné dôsledky.

V súvislosti s nedostatkom zákonom predpísaných náležitostí sťažnosti ústavný súd poukazuje na svoju predchádzajúcu judikatúru, podľa ktorej ústavný súd nie je povinný odstraňovať nedostatky zákonom predpísaných náležitostí z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 77/08, IV. ÚS 159/2010).

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom. (napr. II. ÚS 117/05, IV. ÚS 252/09, IV. ÚS 159/2010, II. ÚS 522/2014).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol už pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, ako aj pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

2.3 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní a jeho rozsudkom

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu malo podľa sťažovateľa dôjsť preto, že keďže vo veci konajúce súdy rozhodli v rozpore so zákonom, ústavou aj dohovorom, neposkytli mu právnu ochranu jeho vlastníctva, čím mu vznikla materiálna, morálna aj nemajetková ujma.

V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že keďže nepovažuje právne závery najvyššieho súdu v spojení s právnymi závermi krajského súdu za arbitrárne a ani za zjavne neodôvodnené, skutočnosti, ktoré sťažovateľ uviedol vo svojej sťažnosti, neumožňujú prijať záver ani o porušení základného práva podľa čl. 20 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní a jeho rozsudkom. Ústavný súd preto rozhodol tak, že sťažnosť aj v tejto časti podľa odmietol § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa obsiahnutými v petite jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. apríla 2017